

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____
Chișinău

**Pentru aprobarea Regulamentului privind
securitatea fizică în activități nucleare și radiologice**

În vederea executării prevederilor Legii nr. 132 din 8 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 229-233, art. 739), Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă Regulamentul privind securitatea fizică în activități nucleare și radiologice (se anexează).

Prim-ministru

PAVEL FILIP

Anexă
la Hotărârea Guvernului nr.
din 2016

REGULAMENTUL **privind securitatea fizică în activități nucleare și radiologice**

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

1. Prezentul Regulament privind securitatea fizică în activități nucleare și radiologice (în continuare Regulament) este elaborat în scopul realizării prevederilor art. 2 lit. e), art. 11, lit. e), art. 20, lit. f), k), l), n), art. 30, alin. (3) art. 35 și art. 37 a Legii nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 229-233, art. 739), precum și crearea bazei normative necesară aplicării parțiale a prevederilor Directivei Consiliului Europei 2009/71/EURATOM din 25 iunie 2009 de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare.

2. Securitatea fizică a obiectivelor, instalațiilor nucleare și radiologice, a materialelor nucleare și radioactive în timpul depozitării, utilizării și transportării, se efectuează în conformitate cu prezentul Regulament.

3. Regulamentul conține cerințe față de proiectarea obiectivului, implementarea și menținerea unui ansamblu de măsuri, care să asigure securitatea fizică a activităților autorizate cu materiale nucleare și radioactive, precum și funcționarea în siguranță a instalațiilor cu materiale nucleare și radioactive.

Capitolul II **TERMENI SI NOȚIUNI**

4. În sensul prezentului Regulament se utilizează noțiunile specificate în art. 4 din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, precum și noțiunile după cum urmează:

analiză de risc – examinarea detaliată a propunerilor de sisteme și măsuri de protecție fizică, în scopul evaluării și aprobării lor.

forță de răspuns – persoane, din interior sau din exterior care sunt corespunzător echipate și antrenate pentru a se opune unei încercări de sustragerea a materialului nuclear și radioactiv sau a unui act de sabotaj.

mișcarea neautorizată – sustragerea sau deținerea ilegală de material radioactiv și nuclear sau surse radioactive.

plan de securitate fizică – document, elaborat de către solicitantul de autorizație și prezentat Agenției Naționale de Reglementare a Activităților

Nucleare și Radiologice (în continuare Agenția Națională) ca parte a dosarului pentru autorizare, care reprezintă descrierea detaliată a măsurilor tehnice și administrative prevăzute la utilizarea, transportarea și depozitarea materialelor nucleare și radioactive pentru a evita sustragerea, pierderea acestora și pentru a neutraliza actele de sabotaj îndreptate împotriva instalațiilor și obiectivelor nucleare și radiologice, precum și pentru a recupera controlul asupra acestor materiale în cazul pierderii sau sustragerii lor în conformitate cu prevederile art.20, lit. k) și lit. l) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice.

zonă protejată – o zonă supravegheată în permanență de către personalul de pază și/sau prin mijloace tehnice, înconjurată de o barieră fizică și cu un număr limitat de căi de acces controlate.

zonă vitală – o zonă în care se află materiale nucleare sau radioactive, echipamente, dispozitive sau sisteme care pot fi vulnerabile la acțiuni de diversiune, sabotaj sau sustragere.

Capitolul III

CONCEPTUL ȘI ETAPELE DE REALIZARE A SISTEMULUI DE SECURITATE FIZICĂ A ACTIVITĂȚILOR NUCLEARE ȘI RADIOLOGICE

5. Conceptul securității fizice trebuie să asigure următoarele sarcini primare:

- 1) preîntâmpinarea acțiunilor ilicite;
- 2) identificarea la timp a acțiunilor ilicite;
- 3) limitarea sau încetinirea accesului intrușilor;
- 4) întreprinderea măsurilor de răspuns la evenimente legate de securitatea fizică prin reacționarea la acțiuni nesanctionate a intrușilor, neutralizarea lor cu scop de suprimare a acțiunilor nesanctionate.

6. La stabilirea unui sistem de securitate fizică se va ține seama și de:

- 1) prevederile normelor domeniului nuclear și radiologic privind controlul și supravegherea de stat și a regimului de garanții nucleare, securitate nucleară și radiologică, inclusiv în timpul transportării materialelor nucleare și radioactive;
- 2) măsurile adoptate referitor la securitatea ecologică, antiincendiară, electrică, tehnică;
- 3) rolul tot mai mare al securității cibernetice, securizarea respectivă a informației, cerințelor tehnice și softurilor utilizate în asigurarea securității fizice;
- 4) limitarea personalului cu acces la subiectul, elementele și sistemele ce țin de securitatea fizică;
- 5) corespunderea sistemului de securitate fizică cerințelor înaintate obiectivului în dependență de categoria obiectului supus securității fizice;

7. Etapele și lucrările concrete privind sistemul securității fizice se vor formula în caietul de sarcini privind sistemul de securitate fizică și va conține fazele: anteproiect, proiect, implementare și darea în exploatare a sistemului de securitate fizică, evaluarea eficienței sistemului securității fizice.

8. Faza anteproiect presupune următoarele acțiuni:

- 1) studiu privind vulnerabilitatea obiectivului și aprecierii eficienței sistemului de securitate fizică propus;
- 2) luarea în considerare a categoriei obiectului supus securității fizice, încăperii, clădirii, terenurilor, amplasării lor și funcționării obiectivului nuclear sau radiologic, punctelor de depozitare;
- 3) luarea în considerare a vulnerabilității obiectului supus securității fizice, încăperii, clădirii, terenurilor, amplasării lor și funcționării în ansamblu a obiectivului nuclear sau radiologic, punctelor de depozitare;
- 4) informarea prealabilă a instituției ierarhic superioară și responsabilă de securitatea obiectului per ansamblu referitor la conținutul caietului de sarcini privind sistemul de securitate fizică.

9. Faza de proiectare presupune următoarele acțiuni:

- 1) orice proiect de construire a unui obiectiv nuclear va conține aparte documentația tehnică de proiect privind sistemul de securitate fizică;
- 2) proiectul de reconstruire sau perfecționare a unui obiectiv nuclear sau radiologic va conține proiect aparte sau parte distinctă a proiectului, documentației de lucru privind sistemul de securitate fizică;
- 3) proiectul sau documentația de lucru privind securitatea fizică se va coordona în ordinea stabilită cu Agenția Națională, conform prevederilor art.20, lit. k), lit. l) și lit. n) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice.

10. Faza punerii în funcțiune a sistemului de securitate fizică presupune:

- 1) măsuri organizaționale, inclusiv pregătirea obiectivului nuclear sau radiologic, a personalului pentru punerea în funcțiune a sistemului securității fizice, organizarea complexului de măsuri tehnico-ingineresti, și de confidențialitate;
- 2) dotării tehnice pentru susținerea sistemului securității fizice;
- 3) testarea și darea în exploatare a sistemului securității fizice;
- 4) punerea în funcțiune a sistemului securității fizice la un obiectiv nou precede achiziționarea materialului nuclear sau radioactiv;
- 5) informarea Serviciului de Informații și Securitate, în scopul întreprinderii măsurilor stabilite în actele normative în domeniul prevenirii și combaterii terorismului.

11. Faza evaluării sistemului securității fizice presupune:

- 1) calitatea sistemului implementat se va confirma prin evaluarea eficienței;
- 2) eficiența sistemului se va aprecia exclusiv experimental cu componente de modelări și analitice pe unele segmente ale sistemului, cât și în procesul de funcționare cotidiană. Evaluarea periodică, dar numai rar decât anual, a sistemului este necesară pentru perfecționarea continuă a securității fizice;
- 3) pentru fiecare obiectiv, în dependență de categorie, va fi aprobată o valoare minimă a coeficientului eficienței sistemului securității fizice;

4) după fiecare schimbare a amenințării și modelelor infracțiunilor, regimurilor tehnologice de utilizare, păstrare, transportare a materialului nuclear, radioactiv, deșeurilor nucleare sau radioactive se efectuează evaluarea eficienței securității fizice.

12. Măsurile de securitate fizică conținute în Regulament se aplică la obiective nucleare și radiologice ce operează cu materiale radioactive de categoria I-III și materiale nucleare în anumite cantități specificate în Anexa nr. 3 cum ar fi:

- 1) stații de tratare a deșeurilor radioactive;
- 2) depozite pentru deșeuri radioactive;
- 3) depozite de materiale nucleare;
- 4) depozite de materiale de interes nuclear;
- 5) depozite de materiale radioactive;
- 6) depozite de produse radioactive;
- 7) instituții medicalele ce utilizează instalații de radioterapie;
- 8) instituții de cercetare ce utilizează materiale nucleare și radioactive;
- 9) instalații pentru sterilizare cu radiații ionizante.

13. Cerințele de securitate fizică (frecvent este utilizată sintagma “protecția fizică”), expuse în Regulament se aplică în conformitate cu prevederile art. 2 lit. e), art. 11, lit. e), art. 20, lit. f), k), l), n), art. 30, alin. (3) și art. 35, lit. d) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, pentru următoarele tipuri de materiale și instalații utilizate în domeniul activităților nucleare și radiologice:

- 1) materiale nucleare;
- 2) materiale de interes nuclear;
- 3) material fisionabil special;
- 4) materiale radioactive de categoria I-III;
- 5) deșeuri radioactive cu perioada de înjumătățire mai mare de 30 zile;
- 6) instalații de radioterapie.

14. Conform prevederilor art. 2 lit. e), art. 11, lit. e), art. 20, lit. f), k), l), n), art. 30, alin. (3) și art. 35, lit. d) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, cerințele față de securitatea fizică aplicată la instalațiile și obiectivele nucleare și radiologice, la protejarea materialelor nucleare și radioactive, vor fi asigurate în raport cu riscul de amenințare, evaluat de titularul de autorizație radiologică. La reducerea riscului amenințării contribuie esențial asigurarea culturii securității fizice în cadrul fiecărui obiectiv nuclear și radiologic.

Capitolul IV RESPONSABILITĂȚI

15. Agenția Națională este responsabilă de:

1) evaluarea informației privind riscul sustragerii de materiale nucleare și radioactive sau de sabotaj împotriva obiectivelor nucleare și radiologice în baza proiectului amenințării probabile, al oricărui plan de răspuns la tentativele de

mișcarea neautorizată, de folosire neautorizată de material nucleare și radioactive sau de sabotaj, prezentate de către operator, care prezintă dovada instituirii și menținerii sistemului de securitate fizică în conformitate cu prevederile art. 20, lit. k) și lit. l) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice.

2) monitorizarea aplicării programelor de control și de asigurare a calității, atât pentru securitatea fizică a obiectivelor și instalațiilor nucleare și radiologice cât și în timpul transportului materialelor nucleare și radioactive, în scopul menținerii măsurilor de securitate fizică la nivelul necesar asigurării răspunsului efectiv la amenințările potențiale. Programele includ verificarea periodică a sistemelor de detecție, alarmă, comunicare și a procedurilor de pază, cât și vor stabili periodicitatea efectuării exercițiilor pentru testarea pregătirii și antrenamentul personalului responsabil de securitatea fizică precum și a forțelor de răspuns;

3) menținerea împreună cu alte autorități publice centrale și instituții abilitate a unui sistem operativ de informare reciprocă în cazul amenințărilor potențiale sau evenimentelor produse la obiectivele nucleare și radiologice;

4) controlul și supravegherea de stat a securității fizice, conform prevederilor Legii nr. 131 din 08 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător cu frecvența planificată de o dată la 2 ani pentru obiective nucleare și radiologice cu nivel A și B, și de o dată la 5 ani pentru obiective nucleare și radiologice de nivel C.

5) informarea operativă a autorităților centrale și, conform angajamentelor internaționale, a instituțiilor internaționale de profil, despre sustragerea, sau intenția de sustragere, a materialelor nucleare sau radioactive.

16. În conformitate cu prevederile art. 37 și art. 48 a Legii nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, titularul de autorizație radiologică este responsabil de:

1) securitatea fizică a instalațiilor și obiectivelor nucleare și radiologice, a materialelor nucleare și radioactive și de implementare a culturii securității fizice;

2) instituirea, punerea în funcțiune și menținerea în stare de funcțiune a unui sistem de securitate fizică adecvat;

3) menținerea performanțelor, îmbunătățirea continuă a sistemului de securitate fizică corespunzător posibilelor amenințări;

4) elaborarea planurilor de securitate fizică, modelul conținutului căruia sunt prezentate în Anexa nr. 2;

5) elaborarea planurilor securității cibernetice, care pot fi elaborate autonom, cât și ca parte a planului general de securitate fizică sau nucleară a obiectivului sau materialului nuclear. Gradul de securitate cibernetică, nivelele de asigurare a securității în adâncime sunt determinate de operator în dependență de analiza riscurilor, dar astfel, ca să asigure o securitate fizică și nucleară în ansamblu cât mai înaltă.

6) evaluarea amenințării accesului neautorizat pe teritoriul obiectivului nuclear sau radiologic;

7) prevederea cerințelor față de securitatea fizică în planurile de reacționare în caz de incidente sau accidente nucleare și radiologice;

8) măsuri operative ce se impun în cazul primirii unor informații referitor la amenințare;

9) neadmiterea modificărilor, care ar conduce la scăderea eficienței planului de securitate fizică, a programului de pregătire și verificare a personalului cu atribuții și responsabilități în domeniul securității fizice nucleare și radiologice;

10) numirea prin ordin intern, cu notificarea Agenției Naționale, a responsabilului de securitate fizică;

11) implementarea și menținerea în condiții de operare a unui sistem de comunicare corespunzător cu responsabilii de reacționare, cu Agenția Națională, cât și cu terțe organizații și instituții abilitate;

12) raportarea imediată organului de poliție, Serviciului de Informații și Securitate și Agenției Naționale referitor la oricare încercări de:

a) sustragerea informației legate de sistemul de securitate fizică;

b) atacuri fizice sau cibernetice îndreptate spre deconectarea sau deteriorarea lucrului unui sau mai multor calculatoare importante pentru asigurarea securității fizice și nucleare ale obiectivului sau materialelor nucleare sau radioactive;

c) deteriorare totală sau parțială a calculatoarelor importante în combinație cu alte forme de atacuri;

d) sustragerea materialelor nucleare și radioactive;

e) orice altă violare a sistemului de securitate fizică.

13) protejarea informației privind securitatea fizică a obiectivului nuclear și sau radiologic, a materialului nuclear cu parafa de cel puțin “restricționat”, în dependență de categoria obiectivului;

17. În vederea protejării informațiilor referitoare la securitatea fizică, titularul de autorizație radiologică este responsabil de:

1) adoptarea măsurilor pentru asigurarea și menținerea confidențialității tuturor datelor și informațiilor privind sistemele de securitate fizică a obiectivelor, instalațiilor nucleare și radiologice și a materialelor nucleare și radioactive;

2) adoptarea măsurilor pentru protejarea informațiilor specifice, referitoare la securitatea fizică a materialelor nucleare și radioactive în timpul utilizării, transportării sau depozitării lor;

3) limitarea accesului la informațiile a căror divulgare compromite securitatea fizică a obiectivelor, instalațiilor nucleare și radiologice, a materialelor nucleare și radioactive. Informațiile referitoare la posibilele vulnerabilități ale sistemului de securitate fizică și documentele asociate, vor fi atribuite unui regim secret sau confidențial.

18. Titularul de autorizație radiologică este în drept să delege total sau parțial implementarea măsurilor de securitate fizică, contractând servicii de pază și/sau de însoțire cu o altă persoană juridică care activează conform Legii nr. 283 din 04.07.2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază și cu

notificarea Agenției Naționale și Serviciului de Informații și Securitate. În acest caz, titularul de autorizație radiologică nu este exonerat în continuare de responsabilitățile prevăzute de prezentul Regulament. Cele menționate în acest punct nu se răsfrâng asupra activităților reglementate de prevederile altui act normativ ce stipulează expres alte condiții pentru organizațiile de stat.

19. Contractul dintre titularul autorizației radiologice și o altă persoană juridică implementarea măsurilor de securitate fizică va prevedea:

1) responsabilitatea titularului autorizat de menținerea unui sistem de securitate fizică, nucleară și radiologică în conformitate cu prezentul Regulament și cu planul de securitate fizică;

2) accesul inspectorilor Agenția Națională la documentele specificate în condițiile de autorizare radiologică care sunt păstrate de titularul de autorizație radiologică;

3) dovada pregătirii și verificării personalului responsabili de asigurarea securității fizice, inclusiv prin demonstrații ale capacității contractantului de a-și îndeplini responsabilitățile care îi revin potrivit planului de securitate fizică, prezentată de titularul autorizat;

4) desemnarea pe amplasament numai personal verificat și testat psihologic și care își cunoaște responsabilitățile ce-i revin;

5) solicitarea, la dorința titularului autorizat, a organului competent pentru verificarea prin metode specifice, a contractantului serviciilor de pază și a personalului acestuia.

20. Față de personalul implicat în asigurarea securității fizice, titularul de autorizație radiologică pentru activități nucleare și radiologice are obligația să verifice personal sau prin intermediul contractantului delegat pentru protecția fizică:

1) evaluarea pregătirii fizice și tehnică a personalului delegat pentru asigurarea securității fizice;

2) testarea la fiecare 12 luni a eficienței programului de pregătire fizică, care va include starea recentă a sănătății (investigații cardiovasculare), flexibilitate, rezistență, modul de îndeplinire a exercițiilor de apărare pentru diferite amenințări și a exercițiilor de simulare a unui răspuns la diferite amenințări.

21. Pregătirea tehnică a personalului de pază și protecție se va asigura numai cu personal de specialitate.

22. Titularul de autorizație radiologică asigură, independent sau prin contractarea organizației specializate, o pregătire completă a personalului în domeniile:

1) cerințele legislației referitor la asigurarea securității fizice;

2) securitatea fizică a obiectivelor, materialelor nucleare și sau radioactive, inclusiv în timpul transportării;

3) în dependență de categoria surselor radioactive, clasificarea materialelor nucleare și a obiectivelor nucleare și radiologice;

4) tipuri și tehnici de folosire a armelor de foc, sistemelor de imobilizare și neutralizare pe timp de zi și de noapte;

- 5) operațiunile posibile ale intrușilor;
- 6) motivațiile și obiectivele intrușilor;
- 7) posibilele tactici folosite de intruși pentru atingerea obiectivelor;
- 8) tipurile de bariere fizice;
- 9) tipurile de alarme;
- 10) evaluarea și răspunsul în caz de alarmă;
- 11) protejarea informațiilor referitoare la sistemul de securitate fizică;
- 12) tehnici de supraveghere și evaluare a sistemelor care asigură securitatea fizică;
- 13) sistemele și tehnicile de detectare a materialelor de contrabandă;
- 14) sistemele de întârziere în jurul zonelor vitale;
- 15) funcționarea stației centrale de alarmă;
- 16) sistemele de comunicație inclusiv în timpul transportului de materiale nucleare și radioactive;
- 17) organizarea, misiunea și modul de acționare al forței de răspuns;
- 18) răspunsul la amenințarea cu bombă;
- 19) răspunsul la tulburări sociale;
- 20) vulnerabilitățile și consecințele sustragerii de materiale nucleare și radioactive în timpul transportării;
- 21) tehnicile și procedurile folosite pentru izolarea mijlocului de transport în timpul unei amenințări.

23. Solicitantul autorizației radiologice prezintă Agenției Naționale, în cadrul dosarului pentru evaluare în scopul autorizării radiologice, programul detaliat de pregătire a personalului în domeniile enumerate în pct. 22 a prezentului Regulament, ca dovadă a îndeplinirii condițiilor enumerate în art. 20, lit. k) și lit. l) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice.

24. Titularul de autorizație radiologică va asigura dotarea tehnică și cu echipament a personalului de pază și protecție pentru ca acesta să fie capabil să se opună cu succes amenințării.

25. În conformitate cu prevederile art. 49, alin. (1), lit. c) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, informația privind orice modificare în structura organizatorică a titularului de autorizație radiologică pentru activități nucleare sau radiologice, care poate afecta direct sau indirect capacitatea sa de a îndeplini responsabilitățile privind securitatea fizică, va fi notificată în scris Agenției Naționale.

Capitolul V

OBIECTIVE, PRINCIPII DE BAZĂ PRIVIND SISTEMELE DE SECURITATE FIZICĂ

26. Obiectivele sistemului de securitate fizică sunt:

- 1) protecția împotriva sustragerii materialului nuclear sau radioactiv aflat în utilizare, depozitare sau în timpul transportării;

2) asigurarea implementării măsurilor multilaterale de urgență pentru localizarea și recuperarea materialului nuclear și radioactiv pierdut sau sustras;

3) protecția împotriva diversiei, sabotajului obiectivelor nucleare sau a materialului nuclear și radioactiv aflat în aplicare, păstrare sau în timpul transportării;

4) reducerea sau minimalizarea consecințelor radiologice ale diversiei, sabotajului obiectivului, instalației, materialului nuclear și radioactiv aflat în aplicare, păstrare sau în timpul transportării;

5) protecția caracteristicilor confidențiale, integrității și accesibilității la bazele de date electronice sau a funcționalității sistemelor și proceselor cibernetice, ce pot influența negativ capacitățile de securitate fizică a obiectivului sau materialelor protejate.

27. Sarcinile securității fizice:

1) prevenirea accesului neautorizat către obiectivele, instalațiile, materialele nucleare și radiologice;

2) detectarea intrusului;

3) evaluarea vulnerabilității obiectivului la o posibilă pătrundere a intrușilor;

4) reținerea intrușilor până la sosirea forțelor de reacționare;

5) asigurarea măsurilor de reacționare;

6) întreținerea adecvată a sistemului securității fizice în orice moment.

28. Funcțiile sistemului de securitate fizică constau în:

1) depistarea oricărui acces neautorizat, atentat sau sustragere;

2) asigurarea reacționării prin sisteme tehnice și personal de pază;

3) reținerea pasivă și activă cu diferite bariere fizice, pe o perioadă suficientă de timp, necesară pentru reacționarea personalului;

4) reacționarea cu resurse suficiente pentru stoparea sau prevenirea sustragerii și întreruperea accesului sau neutralizarea intrușilor;

5) acțiuni imediate coordonate cu alte servicii, structuri;

6) acțiuni ulterioare de cercetare sau restabilire.

29. Cerințele de securitate fizică sunt adoptate astfel încât:

1) să fie suficient de flexibile pentru a asigura un răspuns cu o intensitate graduală, în funcție de circumstanțe;

2) să nu afecteze măsurile de siguranță radiologică și nucleară;

3) să nu afecteze măsurile de supraveghere și control a regimului de garanții nucleare.

30. Sistemele de securitate fizică, nucleară și radiologică:

1) vor fi realizate astfel încât să fie utilizate în primul rând măsuri pasive de prevenire, întârziere;

2) vor fi proiectate astfel, încât mijloacele tehnice și procedurile operaționale să se completeze și suplinească;

3) vor asigura procedurile de operare, astfel încât să reducă la minimum orice interferență cu activitățile normale ale personalului.

4) vor fi proiectate în profunzime, cu mai multe bariere fizice, în dependență de categoria obiectivului;

31. Sistemul de securitate fizică va prevedea:

1) definirea obiectivelor, inclusiv a tipurilor de amenințări la care instalația și obiectivul poate fi expusă și identificarea țintelor posibile a fi afectate de actele deliberate, definite prin proiectul amenințării;

2) descrierea instalației și obiectivului nuclear și radiologic, a căilor de acces, barierelor fizice și identificarea zonelor protejate;

3) măsurile pentru detecția accesului neautorizat cuprinse în planul de răspuns, incluzând evaluarea alarmelor, mijloacele de alarmare sonoră și vizuală, punctele de control, inclusiv structuri organizatorice, proceduri și pregătirea personalului după caz, pentru reținerea intrușilor de către forțele de pază și/sau de către barierele periferice, pentru răspunsul la actele deliberate, incluzând structurile de răspuns, procedurile și antrenamentul, mijloacele de comunicare și timpul de răspuns pînă cînd semnalele de alarmare sunt activate;

4) localizarea echipamentelor de radioprotecție și a instrumentelor, precum și procedurile pentru controlul lor periodic;

5) procedurile de supraveghere și control al accesului persoanelor (angajați, vizitatori) și mijloacelor de transport;

6) procedurile de supraveghere și control de rutină și supravegherea în caz de urgență;

7) procedurile și mijloacele utilizate în protejarea informațiilor confidențiale legate de sistemul de securitate fizică;

8) structura organizatorică a serviciului care asigură securitatea fizică, incluzînd procesul de selectare, calificarea, pregătirea și antrenamentul personalului;

9) metodele care sunt utilizate în evaluarea proiectului de securitate fizică;

10) forța de răspuns și mijloacele de comunicare cu aceasta;

11) procedurile de securizare cibernetică a sistemului securității fizice.

32. Setul de măsuri implementate în cazul în care un sistem de securitate fizică este penetrat, este stabilit în raport cu prioritățile și procedurile interne ale titularului de autorizație radiologică.

Capitolul VI

CERINȚELE PENTRU STABILIREA SECURITĂȚII FIZICE

33. Sistemul de securitate fizică se va stabili în concordanță cu cel puțin unul din următorii factori:

1) tipul, caracteristicile și cantitatea materialului protejat, accesibilitatea acestuia precum și valorile debitelor dozelor de radiații în absența protecției biologice;

2) posibilitatea producerii de accidente cu consecințe radiologice severe într-o instalație majoră în urma unor acte intenționate;

3) existența materialelor nucleare care pot iniția sau menține, în condiții normale, o reacție nucleară autoîntreținută fără existența unor materiale moderatoare speciale.

34. Cerințele necesare a fi luate în considerare la implementarea setului de principii descrise la pct. 33, sub. 2) sunt următoarele:

1) sistemul de securitate fizică va fi proiectat pentru fiecare instalație majoră ținând cont de caracteristicile instalației și de amplasamentul acesteia;

2) titularul de autorizație radiologică, cu asistența specialiștilor în securitate nucleară și a celor în securitatea fizică, va identifica sistemele și componentele, inclusiv cibernetice, considerate a fi vitale pentru instalație și obiectiv;

3) sistemele de securitate fizică adoptate pentru fiecare instalație nucleară sau radiologică va fi compatibilă cu sistemele de control al garanțiilor nucleare, cu sistemele de securitate nucleară și radiologică, incluzând planurile de urgență radiologică, după caz;

4) acolo unde este posibil, dispunerea în teren a zonelor vitale trebuie realizată astfel, încât acestea să fie separate de restul instalației. Accesul la aceste zone va fi limitat numai la numărul necesar de persoane;

5) la stabilirea nivelului securității fizice la instalațiile nucleare și radiologice unde pot apărea accidente cu consecințe radiologice severe, se va ține cont de valoarea dozei pe care o poate primi o persoană din grupul cel mai expus din lucrători;

6) evaluarea valorii dozei pe care o poate primi o persoană din grupul cel mai expus din populație, calculată utilizând criteriile stabilite de reglementările de radioprotecție și securitate nucleară aplicabile în acest caz.

Capitolul VII

APROBAREA SISTEMULUI DE SECURITATE FIZICĂ

35. În conformitate cu prevederile art. 19, alin. (1) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, se acceptă acele activități nucleare și radiologice, care îndeplinesc criteriile securității fizice din prezentul regulament. Procedura include evaluarea sistemului de protecție fizică și este parte a dosarului de evaluare în scop de autorizare radiologică.

36. În conformitate cu prevederile art. 20, lit. k) și lit. l) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, persoana juridică ce solicită eliberarea autorizației radiologice pentru obiectivul, instalația nucleară și radiologică sau de depozitare, de utilizare sau de transport a materialelor nucleare și radioactive, înaintează Agenției Naționale documentația specifică și documentația necesară pentru evaluarea sistemului de securitate fizică, parte componentă a dosarului de evaluare, inclusiv planul de securitate fizică, măsuri de reacționare în caz de situație excepțională, schemele aplicării măsurilor tehnice de securitate în dependență de grupul de securitate fizică și de posibilele scenarii de amenințare. La eliberarea autorizației radiologice pentru obiectivele ce utilizează materiale nucleare și radioactive de categoria I sau II, Agenția Națională va informa Serviciul de

Informații și Securitate, în scopul întreprinderii măsurilor stabilite în actele normative în domeniul prevenirii și combaterii terorismului.

37. În cazul transporturilor internaționale de materiale nucleare și radioactive, responsabilitatea măsurilor de securitate fizică din partea titularului de autorizație radiologică vor fi obiectul unui acord între statele interesate.

38. Expedițiile internaționale de materiale nucleare și radioactive din Republica Moldova, se autorizează în caz că statele tranzitate sunt părți la Convenția privind protecția fizică a materialelor nucleare, în conformitate cu prevederile Hotărîrii Parlamentului nr. 1450 din 28 ianuarie 1998 privind aderarea Republicii Moldova la unele convenții din cadrul Agenției Internaționale pentru Energia Atomică;

39. În conformitate cu prevederile art. 40 din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, pentru autorizarea expedițiilor internaționale de materiale nucleare și radioactive din Republica Moldova, cererea de aprobare a măsurilor de securitate fizică, ce vor fi luate pe durata transportării, vor fi transmise Agenției Naționale cu cel puțin 30 zile înaintea datei de expediție.

40. Documentația suport pentru cererea de autorizare va include planul general de protecție fizică și informații cu privire la:

- 1) expeditor, destinatar, căraș, rutele de deplasare și cele de rezervă, puncte de transfer, modalitatea de expediție;
- 2) punctele unde se transferă responsabilitatea escortelor și procedura de transferare a responsabilității.

41. Pentru caracterizarea instalației care urmează a fi protejată, vor fi luate în considerare următoarele date și informații:

- 1) diagramele fluxului tehnologic;
- 2) echipamentele și categoriile de materiale nucleare și radioactive ce urmează a fi protejate;
- 3) planurile sistemelor de securitate fizică a instalațiilor și materialelor nucleare și radioactive pe categorii;
- 4) harta zonelor înconjurătoare;
- 5) elementelor existente ale sistemului de securitate fizică.

Capitolul VIII

SECURITATEA FIZICĂ A MATERIALELOR NUCLEARE ȘI RADIOACTIVE ÎMPOTRIVA MISCĂRII NEAUTORIZATE ÎN TIMPUL DEȚINERII, DEPOZITĂRII ȘI UTILIZĂRII LOR

42. Factorul primordial în determinarea măsurilor de securitate fizică împotriva sustragerii de materiale nucleare și radioactive reiese din clasificarea materialelor nucleare sau radioactive, materialelor nucleare de anumite cantități, în funcție de riscul potențial pe care-l reprezintă, conform Anexei nr. 3 la Regulament și Anexei nr. 8 din Hotărîrea Guvernului nr. 1017 din 01 septembrie 2008 cu privire la Registrul național al surselor de radiații ionizante și al persoanelor fizice și persoanelor juridice autorizate.

43. La determinarea nivelelor de securitate fizică la un obiectiv sau instalație nucleară sau radiologică compusă din mai multe construcții, Agenția Națională atribuie unei anumite construcții, conținând materiale dintr-o categorie diferită, un nivel de securitate fizică diferențiat de restul instalației.

44. Sistemul de securitate fizică este stabilit pentru fiecare material nuclear și radioactiv, ținând cont de poziția geografică a instalației și de importanța amenințărilor evaluate de organele competente ale Republicii Moldova. Nivelul riscului determină măsurile de securitate necesare pentru protecția materialelor nucleare și radioactive. În dependență de măsurile securității fizice sunt definite 3 nivele de securitate, care determină scopurile măsurilor de securitate fizică, necesare pentru a fi aplicate, în dependență de nivelul de risc:

1) nivelul A de securitate fizică - stabilește măsurile de prevenire și depistare a accesului și mișcării neautorizate a materialelor nucleare și radioactive;

2) nivelul B de securitate fizică - stabilește măsurile de minimalizare a probabilității mișcării neautorizate a materialelor nucleare și radioactive;

3) nivelul C de securitate fizică - stabilește măsurile de reducere a probabilității mișcării neautorizate a materialelor nucleare și radioactive.

45. Nivelele de securitate sunt bazate în dependență de categoria materialelor nucleare și radioactive și a materialelor nucleare de anumite cantități cât și pe presupusele amenințări sau tentative din partea unor indivizi sau grupări care intenționează să intre în posesia lor ilegală (Anexa nr. 4), a eventualelor consecințe a accesului nesancționat (Anexa nr. 5). Măsurile tehnice și administrative de securitate a materialelor protejate sunt prezentate în Anexa nr. 1.

46. Pentru îndeplinirea măsurilor sistemului de securitate fizică, se va efectua:

1) limitarea numărului de persoane care au acces la materialele protejate;

2) solicitarea organului competent, potrivit legii, pentru verificarea prealabilă, inclusiv și testarea psihologică, cu o periodicitate de cel puțin odată la 12 luni, a tuturor persoanelor care au acces în mod regulat la materialele nucleare și radioactive;

47. Aspectele de securitate fizică trebuie să fie luate în vedere de la faza proiectării instalației și obiectivului nuclear sau radiologic.

48. Cooperarea între specialiștii în securitatea fizică și cei în securitate nucleară și protecție radiologică este importantă pentru a se asigura că sistemul de securitate fizică să ia în considerare măsurile care au fost considerate în proiectul instalației.

49. Măsurile de securitate fizică nu vor compromite securitatea nucleară și protecția radiologică în situații de urgență.

Secțiunea I. Securitatea fizică a materialelor nucleare de anumite cantități din categoria I

50. Materialele nucleare de anumite cantități din categoria I vor fi deținute, depozitate sau utilizate într-una sau mai multe zone vitale, situate în interiorul zonei protejate.

51. Toate persoanele care intră într-o zonă protejată sau în zonele vitale, trebuie să primească permise speciale înregistrate corespunzător procedurilor interne ale organizației corespunzătoare. Accesul persoanelor în zonele vitale este limitat la minimum necesar, conform procedurilor specifice interne.

52. Accesul în zona protejată și în zonele vitale va fi permis numai persoanelor a căror identitate a fost verificată conform pct. 46, sub. 2) și la persoanele care le însoțesc.

53. Ecusoanele persoanelor care au acces în zona protejată sau în zonele vitale sunt de patru tipuri, și se vor distinge între ele, în mod clar, prin culori diferite și alte particularități:

1) ecusoane tip I: personalul ale cărui sarcini de serviciu necesită accesul neînsoțit în zonele vitale;

2) ecusoane tip II: personalul ale cărui sarcini de serviciu necesită accesul neînsoțit în zona protejată;

3) ecusoane tip III: personalul pentru lucrări temporare de întreținere, reparații și construcții. Această categorie de persoane va fi însoțită continuu și pe toată durata lucrărilor de un angajat care are dreptul să poarte ecuson de tip I, când aceștia au acces în zonele vitale și de un angajat care are dreptul să poarte un ecuson de tip II, când ei au acces în zona protejată.

4) ecusoane tip IV: vizitatorii vor fi însoțiți în permanență de un angajat care are dreptul să poarte ecuson de tip II, atunci când se află în zona protejată și de un angajat care are dreptul să poarte ecuson de tip I, când ei au acces în zonele vitale.

54. Toate mijlocele de transport, persoanele, bagajele și coletele care intră sau ies în/din zona protejată vor fi controlate prin mijloace specifice pentru prevenirea introducerii unor scule, materiale explozive, arme sau dispozitive ce ar putea fi folosite pentru sabotaj sau mișcarea neautorizată de materiale nucleare.

55. În scopul efectuării acestor controale vor fi folosite echipamente pentru detecția materialelor nucleare, metalelor și a materialelor explozive.

56. Accesul mijloacelor de transport particulare în zona controlată va fi redus la minim și limitat la zonele de parcare autorizate.

57. Accesul mijloacelor de transport particulare în zona protejată este interzis.

58. Ori de câte ori se află persoane în zona protejată, acea zonă va fi supusă unei supravegheri directe și continue. Supravegherea se face prin observare reciprocă, dacă există doua sau mai multe persoane.

59. Toți angajații vor fi instruiți periodic privind regulile de securitate fizică pe care trebuie să le respecte în situații de încercare sustragerii materialelor

nucleare sau încercării de sabotaj. În acest scop în încăpere se afișează, în mod vizibil, anunțuri referitoare la securitatea fizică a materialelor nucleare.

60. Personalul care manipulează materiale nucleare va respecta întocmai procedurile de transferare a responsabilităților de serviciu pentru schimbul următor. Acest personal are sarcina de a preciza în raportul de predare și preluare a schimbului dacă au avut loc intervenții sau sustrageri de materiale nucleare și de a raporta șefului nemijlocit și conducătorului instalației toate cazurile în care se presupune că ar exista anumite nereguli în ceea ce privește securitatea fizică a acestora.

61. Este obligatorie păstrarea evidenței persoanelor care posedă chei sau sunt autorizate să obțină chei sau cartele-cheie care să le permită accesul în locurile de depozitare sau confinare a materialelor protejate. Se iau măsuri pentru:

1) controlul și păstrarea în siguranță a cheilor și cartelelor-cheie, pentru a reduce riscul obținerii de duplicate;

2) schimbarea combinațiilor la încuietori la intervale corespunzătoare de timp. În cazul în care o încuietore este compromisă, indiferent din ce motiv, ea este schimbată.

62. În conformitate cu prevederile art. 20, lit. k) și art. 27, lit. d) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice, deplasarea materialelor nucleare de anumite cantități în zona protejată, în zonele vitale păzite este în responsabilitatea titularului de autorizație radiologică, care va asigura aplicarea tuturor măsurilor de securitate fizică necesare. Transferurile în afara zonei protejate se vor efectua în conformitate cu procedurile de securitate fizică a materialelor nucleare în timpul transportării, ținându-se cont de condițiile concrete din momentul respectiv.

63. Perimetrul zonei protejate va fi realizat prin plasarea unei bariere fizice în jurul clădirii sau terenului obiectivului. În cazul în care pereții clădirii sunt suficient de rezistenți încât pot fi considerați (și trecuți ca atare, în urma expertizei de securitate în planul de securitate fizică) ca fiind perimetrul incintei păzite, ei trebuie înzestrați, cu sisteme tehnice suplimentare de supraveghere și alarmare, instalate în exteriorul lor. În vecinătatea perimetrului zonei protejate se va asigura o zonă controlată, degajată, cu vizibilitate bună și iluminare suficientă pentru a permite observarea situației.

64. Pe tot perimetrul zonei protejate va fi asigurată procedura de detecție și evaluare a intruziunilor.

65. Zonele vitale vor fi concepute astfel, încât numărul intrărilor și ieșirilor să fie cât mai redus. Toate ieșirile de urgență, vor fi prevăzute cu dispozitive de alarmare. Toate ferestrele exterioare vor fi în permanență dotate cu dispozitive de alarmare și protejate cu bare metalice fixate solid în perete.

66. Depozitul pentru materiale nucleare va fi o construcție dimensionată din punct de vedere al rezistenței, amplasată în interiorul zonei protejate și prevăzută cu mijloace tehnice de pază, alarmare și dispozitive de închidere. Eliberarea cheilor sau cartelelor-cheie pentru depozitul de materiale nucleare și

materialelor nucleare de anumite cantități va fi controlată riguros conform pct. 61.

67. Măsurile de detecție, evaluare, întârziere și răspuns vor fi asigurate 24 de ore din 24.

68. În afara orelor de program, personalul responsabil de securitatea fizică sau de pază va raporta situația, la intervale stabilite, conform procedurilor existente în planul de securitate fizică.

69. Personalul de pază este dotat cu arme de foc conform Legii nr. 283 din 04 iulie 2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază.

70. Pentru operațiunile de detecție, evaluare și răspuns vor fi folosite mijloace de comunicație independente codificate, în sistem duplex, dublate. Aceste mijloace trebuie să permită comunicarea între personalul de pază, stația centrală de alarmă și forța de răspuns.

71. Legătura între senzorii sistemului de supraveghere și zona unde dispozitivele de alarmare anunță alarma audio și video va fi asigurată prin două căi, dublate, independente, având inclusiv alimentare electrică autonomă.

72. În timpul evacuărilor în caz de urgență, inclusiv în timpul exercițiilor de evacuare, materialele nucleare de anumite cantități sunt evacuate conform procedurilor elaborate și aprobate de către operator pentru astfel de situații până la eliberarea autorizației radiologice.

Secțiunea II. Securitatea fizică a materialelor nucleare de anumite cantități din categoria II

73. Materialele nucleare de anumite cantități din categoria II vor fi deținute, depozitate sau utilizate într-una sau mai multe zone vitale, situate în interiorul zonei protejate, aplicând aceleași criterii stipulate în pct. 51-53, 57-67.

74. Mijloacele de transport și piesele sau subansamblele necesare construcțiilor care intră în incinta păzită, vor fi controlate pentru a se împiedica accesul persoanelor neautorizate și introducerea sculelor, materialelor explozive sau armelor care ar putea fi folosite pentru sabotaj sau pentru sustragerea materialelor nucleare.

75. Tentativele de sustragere vor fi prevenite prin supravegherea continuă a persoanelor și control al acestora. În scopul exercitării acestor controale se folosesc instrumente de detecție a materialelor nucleare, a metalelor și materialelor explozive.

Secțiunea III. Securitatea fizică a materialelor nucleare de anumite cantități din categoria III

76. Materialele nucleare de anumite cantități din categoria III vor fi deținute, depozitate și utilizate într-o zonă cu acces controlat.

77. Toți angajații vor fi instruiți periodic privind regulile de securitate fizică pe care trebuie să le respecte în situații de încercare de sustragere a materialelor nucleare sau de încercare de sabotaj și diversiune. În acest scop în

instalație se afișează, în mod vizibil, anunțuri referitoare la securitatea fizică a materialelor nucleare.

78. Mișcarea materialelor nucleare în afara sau între două zone cu acces controlat este efectuată în situația în care titularul de autorizație radiologică asigură aplicarea tuturor măsurilor necesare de securitate fizică, cu respectarea prevederilor art. 20, lit. k) și l) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice .

79. Vor fi asigurate măsurile pentru detectarea pătrunderii persoanelor neautorizate în zona protejată și pentru asigurarea ripostei corespunzătoare a personalului responsabil cu securitatea fizică și a forței de răspuns.

80. Gradul de respectare de către titularul de autorizație radiologică a securității fizice a materialelor nucleare împotriva sustragerii în timpul deținerii, depozitării și utilizării este supravegheat și controlat de Agenția Națională în conformitate cu prevederile art. 11, lit. e) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice.

Capitolul IX

SECURITATEA FIZICĂ A MATERIALELOR NUCLEARE ȘI RADIOACTIVE ÎN TIMPUL TRANSPORTĂRII

81. Pentru realizarea obiectivelor securității fizice în momentul transportului de materiale nucleare și radioactive, materialelor nucleare de anumite cantități se vor asigura următoarele măsuri:

1) reducerea la minim a duratei transportului materialelor nucleare și radioactive și materialelor nucleare de anumite cantități;

2) reducerea numărului și duratei operațiunilor de transportare a materialelor nucleare și radioactive și materialelor nucleare de anumite cantități cum ar fi: transferul dintr-un mijloc de transport în altul, transferul la și de la locurile de depozitare în tranzit, depozitarea temporară pentru așteptarea sosirii mijlocului de transport;

3) asigurarea materialelor nucleare și radioactive pe durata depozitării în tranzit într-un mod adecvat categoriei de securitate fizică căreia îi aparține respectivul material;

4) evitarea efectuării transporturilor cu periodicitate regulată;

5) alegerea adecvată a persoanelor implicate în transportul materialelor nucleare și radioactive, conform pct. 46 sub. 2).

82. Transportarea materialelor nucleare și radioactive și materialelor nucleare de anumite cantități se va efectua în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 672 din 28 mai 2002 cu privire la efectuarea transporturilor de mărfuri periculoase pe teritoriul Republicii Moldova și a condițiilor de transportare a mărfurilor periculoase după tipurile de transport (ADR – transport auto).

83. În scopul asigurării maxime a procesului de transportare a materialelor radioactive și nucleare Agenția Națională va informa Serviciul de Informații și Securitate despre orice autorizare de transportare a materialelor nucleare și

radioactive de categoria I sau II, iar la rîndul său, Serviciul de Informații și Securitate va informa Agenția Națională despre orice eventual pericol ce poate surveni în timpul transportării materialelor nucleare și radioactive, în scopul întreprinderii măsurilor ce se impun pentru prevenirea unei situații excepționale.

Secțiunea IV. Securitatea fizică în timpul transportării materialelor nucleare de anumite cantități de categoria I

84. Expeditorul va trimite în prealabil o notificare destinatarului expediției preconizate, specificînd modul și mijlocul de transport, data prevăzută pentru sosirea expediției și locul exact de remitere a materialelor nucleare de anumite cantități în cazul în care aceasta urmează să se realizeze înainte de destinația finală.

85. Înainte de expediere, expeditorul va obține de la destinatar asigurarea că acesta este pregătit să preia livrarea imediat (sau, dacă este cazul, să accepte remiterea) la data prevăzută.

86. Titularul de autorizație radiologică va evalua riscurile producerii calamități naturale sau sociale în vederea asigurării securității fizice adecvate a transportului.

87. Modul de transport va fi ales astfel, încît să se reducă la minim numărul de transbordări și durata transportării.

88. Titularul de autorizație radiologică va instrui din timp transportatorul pentru a se asigura participarea lui la aplicarea măsurilor de securitate fizică.

89. În cazul transporturilor internaționale de materiale nucleare înainte de expediere, expeditorul se va asigura că aranjamentele stabilite în legătura cu expediția respectivă sunt conforme cu reglementările țării destinate precum și cu reglementările statelor pe teritoriul cărora va tranzita expediția respectivă.

90. Cu excepția cazurilor care reclamă măsuri de securitate deosebită, coletele de materiale nucleare vor fi transportate în mijloace de transport, compartimentate sau containere închise și încuiate. Coletele cu materiale nucleare care cîntăresc mai mult de 2000 kg și care sunt încuiate sau sigilate, pot fi transportate și în mijloace de transport deschise. Coletele vor fi arimate, ancorate sau fixate în mijlocul de transport sau containerul de transport în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 672 din 28 mai 2002 cu privire la efectuarea transporturilor de mărfuri periculoase pe teritoriul Republicii Moldova și a condițiilor de transportare a mărfurilor periculoase după tipurile de transport (ADR – transport auto).

91. Înainte de expedierea materialelor nucleare și radioactive se va verifica integritatea dispozitivelor de închidere și a sigiliilor coletului, mijlocului de transport, compartimentului sau containerului de transport, cu consemnarea într-un document ce rămîne la expeditor.

92. Înainte de încărcarea și expedierea materialelor nucleare, mijlocul de transport în care se face încărcarea va fi controlat amănunțit, pentru a se asigura că nu au fost montate sau introduse în acesta dispozitive și materiale explozive pentru sabotaj sau că nu a fost inițiată o astfel de acțiune.

93. Personalul cu responsabilități de securitate fizică vor avea instrucțiuni detaliate referitoare la responsabilitățile din timpul transportării. Instrucțiunile sunt elaborate și aprobate de titularul de autorizație radiologică ce deține materialele nucleare în conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 672 din 28 mai 2002 cu privire la efectuarea transporturilor de mărfuri periculoase pe teritoriul Republicii Moldova și a condițiilor de transportare a mărfurilor periculoase după tipurile de transport (ADR – transport auto).

94. Transportatorul va fi informat de către expeditor cu privire la: itinerar, locurile de oprire, modalitățile de identificare a persoanelor care preiau încărcătura, dispozițiile referitoare la remiterea încărcăturii la destinație, măsurile ce vor fi luate în caz de accident, cât și cu privire la prezentarea rapoartelor obișnuite și excepționale. Această consultare se concretizează în documentele care fac parte din documentația de autorizare a transportului.

95. Imediat după sosirea expediției, destinatarul va verifica integritatea coletelor, încuietorilor și sigiliilor și va confirma acceptarea expediției. Destinatarul va notifica expeditorul despre primirea expediției imediat ce aceasta a sosit. Dacă expediția nu sosește într-un interval de timp rezonabil, după data la care este așteptată, destinatarul va informa de îndată expeditorul asupra acestui fapt.

96. Măsurile de securitate fizică vor prevedea o legătură codificată radio permanentă sau comunicări telefonice frecvente, între mijlocul de transport și expeditor, destinatar și/sau persoana desemnată de expeditor, destinatar sau Agenția Națională.

97. Fiecare expediție va fi escortată de însoțitori sau paznici instruiți, pentru a proteja materialele nucleare de anumite cantități de acțiuni ostile. Însoțitorii și paznicii vor asigura supravegherea continuă în caz de transport rutier. Dacă coletele, mijlocul de transport, cala sau compartimentul în care se găsesc materialele nucleare de anumite cantități sunt încuiate și sigilate, supravegherea continuă a coletelor poate fi înlocuită prin controale frecvente și periodice ale sigiliilor și prin supravegherea continuă a calei, când mijlocul de transport staționează.

98. Titularul de autorizație radiologică va colabora cu organul de poliție competent pentru a dispune de echipe de intervenție suficient de numeroase și bine antrenate, capabile să intervină, în caz de urgență. Forțele de reacționare trebuie să ajungă la locul unde a survenit incidentul, în timpul desfășurării acțiunii de sustragere neautorizată de materialele nucleare de anumite cantități sau de sabotaj și diversiune, astfel încât să împiedice realizarea acțiunii ilegale.

99. Mijlocul de transport este special amenajat pentru a rezista oricărui atac, pentru a preveni sustragerea neautorizată a materialelor nucleare de anumite cantități și echipat cu un sistem de blocare, astfel încât nici o persoană neautorizată să nu poată porni mijlocul de transport.

100. Fiecare expediție va fi transportată într-un singur mijloc de transport (principiul încărcăturii complete). În mijlocul de transport va fi prezentă o a doua persoană, avînd funcția de însoțitor sau de persoană de pază.

101. Pentru întărirea măsurilor de securitate fizică, mijlocul de transport, ce transportă materialele nucleare de anumite cantități este însoțit, de cel puțin două echipaje din cadrul structurii specializate a organului de poliție competent.

102. Dacă transportul nu poate fi efectuat într-o singura zi, se prevăd opriri în locuri aprobate, stabilite din timp de expeditor, în conformitate cu prevederile pct. 93 și pct. 129 lit. f) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009. În timpul acestei opriri mijlocul de transport este garat și/sau imobilizat în interiorul clădirii încuiate și păzite.

103. Se stabilesc din timp itinerarii de rezervă, astfel încît orice decizie de schimbare a traseului să poată fi înțeleasă ușor și aplicată în mod corespunzător.

104. În cazul transportării pe calea ferată, expediția poate fi efectuată și cu un tren de marfă sau într-un vagon separat atașat la un tren de marfă. La transportul pe calea ferată a materialelor nucleare de anumite cantități se respectă reglementările prevăzute de art. 16 al Codului Transportului Feroviar, precum și prevederile actelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

105. Expediția va fi escortată de unul sau mai mulți însoțitori sau de persoane de pază, care trebuie să călătorească în cel mai apropiat compartiment de vagonul în care se află încărcătura. În timpul opririlor se supraveghează și se controlează încuietorile și sigiliile. Este obligatorie deținerea de dispozitive de comunicare radio, în sistem duplex și telefoane care vor putea fi utilizate de însoțitori sau de persoanele de pază la opririle planificate.

106. Transportarea materialelor nucleare de anumite cantități pe calea aerului, poate fi cu o aeronavă închiriată pentru transportarea de mărfuri sau cursa regulată.

107. Mijlocul de transport care efectuează transportarea materialelor nucleare de anumite cantități va fi special amenajat și deține autorizația radiologică parțială eliberată de către Agenția Națională.

108. Materialele nucleare de anumite cantități transportate vor fi depozitate într-un compartiment sau container sigur care este încuiat și sigilat. Încuietorile și sigiliile vor fi controlate periodic în timpul transportării.

Secțiunea V. Securitatea fizică în timpul transportului materialelor nucleare de anumite cantități de categoria a II

109. Expeditorul va trimite destinatarului și Agenției Naționale în prealabil o notificare privind transportarea, specificînd modul și mijlocul de transportare, data prevăzută pentru sosirea transportului și locul exact de remitere a materialelor nucleare de anumite cantități, în cazul în care aceasta urmează să se realizeze înainte de destinația finală.

110. La alegerea traseului, se va coordona obligatoriu cu administratorul legal al drumului, ținînduse cont de gradul de siguranță a drumului, totodată vor fi evitate zonele afectate de calamități naturale sau de tulburări sociale.

111. În procesul de autorizare, Agenția Națională va fi înștiințată privind traseul inclusiv traseul alternativ, locurile de oprire, identificarea persoanelor

care preiau transportul, proceduri în caz de accident și proceduri de raportare în caz de rutină sau urgență.

112. Coletele cu materiale nucleare de anumite cantități vor fi transportate în mijlocurile de transport, compartimente sau containere închise și încuiate. Coletele vor fi ancorate sau fixate în mijlocul de transport l sau containerul de transport.

113. Înainte de efectuarea transportării se va verifica integritatea dispozitivelor de închidere și a sigiliilor coletului, mijlocului de transport, compartimentului sau containerului de transport, consemnându-se într-un document ce rămîne la expeditor.

114. Înainte de încărcarea materialelor nucleare de anumite cantități se va efectua controlul amănunțit al mijlocului de transport pentru a se asigura că nu au fost montate dispozitive și materiale explozive pentru sabotaj și diversiune sau ca o astfel de acțiune nu a fost inițiată.

115. Personalul responsabil de securitate fizică va deține instrucțiuni detaliate referitoare la responsabilitățile din timpul transportului. Aceste instrucțiuni scrise sunt parte a dosarului de autorizare, în conformitate cu prevederile art. 35, lit. d) din Legea nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice.

116. Destinatarul va verifica integritatea coletelor, încuietorile și sigiliile și le va prelua imediat după sosire precum și va notifica cât mai rapid expeditorul despre sosirea transportului sau neprimirea acestuia.

117. Planul de securitate fizică va include precizări asupra frecvenței de comunicare între părțile implicate în transport.

Secțiunea VI. Securitatea fizică în timpul transportului materialelor nucleare de anumite cantități de categoria a III

118. Expeditorul va trimite destinatarului și Agenției Naționale în prealabil o notificare a transportării în care specifică modul și mijlocul de transport, timpul estimat pentru sosire și locul exact de remitere a materialelor nucleare de anumite cantități, în cazul în care aceasta urmează să se realizeze înainte de destinația finală.

119. Coletele sau mijloacele de transport vor fi încuiate și sigilate în timpul transportării.

120. Mijlocul de transport va fi verificat în detalii înainte de încărcare și transportare întru a se asigura că nu au fost montate dispozitive și materiale explozive pentru sabotaj sau că o acțiune de sabotaj nu a fost inițiată.

121. Destinatarul notifică expeditorul imediat după realizarea transportării. Dacă expediția nu sosește la un interval de timp rezonabil, destinatarul va informa expeditorul asupra acestui fapt.

Secțiunea VII. Aranjamente suplimentare pentru transportări internaționale

122. În contractul dintre expeditor și destinatar privitor la transportarea internațională al materialului nucleare garat radioactive sau de materiale nucleare de anumite cantități se specifică foarte clar actul în care responsabilitatea pentru securitatea fizică este transferată de la expeditor la destinatar.

123. Dacă contractul referitor la un transport internațional prevede, că livrarea pe teritoriul statului destinatar să aibă loc într-un mijloc de transport al statului expeditor, se menționează că destinatarul trebuie informat în volum necesar care să-i permită să ia măsurile de securitate fizică adecvate.

124. În cazul transporturilor internaționale ce tranzitează teritoriul Republicii Moldova, titularul de autorizație radiologică va notifica data și locul intrării și ieșirii în/din țară a materialelor nucleare și radioactive și materialelor nucleare de anumite cantități transportate și caracteristicile expediției.

Anexa nr. 1
la Regulamentul privind
Securitatea fizică în domeniul
activităților nucleare și radiologice

**Măsurile tehnice și administrative de securitate fizică
a materialelor nucleare de anumite cantități**

Funcțiile Securității fizice	Obiectivele securității		
	Nivelul de securitate fizică A	Nivelul de securitate fizică B	Nivelul de securitate fizică C
	Scopul: prevenirea mișcării neautorizate	Scopul: minimalizarea probabilității mișcării neautorizate	Scopul: reducerea probabilității mișcării neautorizate
Control intern	zilnic	săptămînal	lunar
Depistarea	Depistarea imediată a oricărui acces neautorizat către locul de aflare a sursei/zonei protejate		
	Depistarea imediată a oricărui atentat de mișcare neautorizată a sursei, inclusiv de către personalul angajat	Depistarea oricărui atentat de mișcare neautorizată a sursei	Depistarea mișcării neautorizate a sursei
	Evaluarea imediată a depistării		
	Informarea imediată cu personalul de reacționare		
	Aplicarea măsurilor de detectare a pierderii sursei prin verificare		
Reținerea	Reținerea, după detectare, suficientă pentru reacționarea personalului în scopul stopării mișcării neautorizate	Inițierea imediată a reacționării pentru minimalizarea probabilității mișcării neautorizate	Inițierea imediată a reacționării pentru reducerea probabilității mișcării neautorizate
	Asigurarea cu minim două măsuri tehnice de izolare a sursei	Asigurarea cu minim două măsuri (una tehnică) de izolare a sursei	Asigurarea cu minim o măsură de izolare a sursei
Reacționarea	Reacționarea imediată la semnalul declanșat, cu resurse suficiente pentru stoparea sau prevenirea mișcării neautorizate	Inițierea imediată a reacționării pentru stoparea mișcării neautorizate	Implementarea acțiunilor corespunzătoare în cazul mișcării neautorizate

Managementul securității	Controlul accesului limitat la locul de amplasare a sursei doar pentru persoanele autorizate
	Identificarea și protecția informației senzitive
	Asigurarea unui plan de securitate
	Asigurarea capacității de îndeplinire a măsurilor din planul specific de securitate
	Stabilirea sistemului de comunicare

Anexa nr. 2
la Regulamentul privind
Securitatea fizică în domeniul
activităților nucleare și radiologice

Model al conținutului Planului de securitate fizică

Planul de securitate fizică va include informația necesară pentru a descrie măsurile de securitate și sistemul de securitate fizică folosit și va fi comensurabil cu categoria sursei și obiectivului. Măsurile prescrise trebuie să ia în considerare și aspectul securității cibernetice, ca parte intrinsecă a securității fizice, care trebuie să fie în corelare organică cu celelalte componente ale securității fizice, să prevadă influența asupra resurselor juridice, umane și tehnice din sistem. Următoarele subiecte urmează să fie expuse:

- 1) descrierea materialului nuclear și radioactiv, categoria și utilizarea;
- 2) descrierea mediului, construcției și/sau instalației unde se utilizează sau se stochează sursa, schema amplasării și a sistemului de securitate, după caz;
- 3) amplasarea construcției sau instalației față de zona pentru acces public;
- 4) analiza de risc a penetrării nesanctionate a obiectivului nuclear și radiologic;
- 5) procedurile locale de securitate;
- 6) obiectivele planului de securitate pentru construcții și instalații inclusiv:
 - a) prevenirea sustragerii neautorizate, distrugerii, sau folosirii cu rea intenție.
 - b) controlul necesar pentru prevenirea consecințelor negative, inclusiv posibilitatea dotării cu echipament suplimentar necesar.
 - c) instalațiile sau obiectivele, care urmează să fie protejate.
- 7) măsurile de securitate care vor fi aplicate, inclusiv:
 - a) de prevenire, asigurare a monitoringului, asigurarea controlului accesului, detectare, reținere, reacționare și comunicare;
 - b) particularitățile designului (pentru evaluarea măsurilor împotriva pericolului).
- 8) măsurile administrative care urmează a fi folosite includ:
 - a) rolul securității și responsabilitățile administrației, a personalului și a altor persoane;
 - b) măsuri de rutina sau cele lipsite de rutină, incluzând evidența surselor;
 - c) deservirea și testarea echipamentului;
 - d) aprecierea nivelului de pregătire a personalului;
 - e) introducerea securității informaționale
 - f) metode de acces autorizat;
 - g) planul de reacționare în situații excepționale;
 - h) instruirea;
- 9) corespunderea pericolului unui anumit nivel de securitate fizică;
- 10) proceduri de evaluare periodică a eficienței planului și de reactualizare periodică a acestuia.

Anexa nr. 3
la Regulamentul privind
Securitatea fizică în domeniul
activităților nucleare și radiologice

**Clasificarea materialelor nucleare
din punct de vedere al măsurilor de securitate fizică**

Material	Forma	Categoria I	Categoria II	Categoria III^C	Categoria IV
Plutoniu ^A	Neiradiat sau slab iradiat ^B până la 80% de Pu-238	2 kg sau mai mult	Mai puțin de 2 kg, dar mai mult de 500g.	500g sau mai puțin, dar mai mult de 15 g.	-
Uraniu-235	Neiradiat ^B sau slab iradiat:				
	1. Uraniu îmbogățit la 20% U-235 sau mai mult.	≥5 kg	Mai puțin de 5 kg dar mai mult de 1 kg	1 kg sau mai puțin, dar mai mult de 15 g.	-
	2. Uraniu îmbogățit la 10% cu U-235 sau mai mult, dar sub 20% de U-235.	-	≥10 kg	Mai puțin de 10 kg, dar mai mare ca 1 kg.	-
	3. Uraniu îmbogățit peste nivelul natural, dar sub 10% cu U-235.	-	-	≥10 kg	-
	4. Uraniu natural ^F inclusiv sărăcit ^G în U-235	-	-	≥ 1 tonă	-
Uraniu-233	Neiradiat ^B sau slab iradiat	≥2 kg	Mai puțin de 2 kg, dar mai mult de 500 g.	500g sau mai puțin, dar mai mult de 15 g.	-

Orice material nuclear iradiat, inclusiv Uraniu natural sau saracit sau Toriu	Cantitatea pînă la iradiere a izotopilor ce se dezintegrează – sub 10%	-	orice cantitate	-	-
Deșeuri Radioactive	-	-	Deșeuri radioactive de înaltă activitate în cantitate de cel puțin 1 kg.	Deșeuri radioactive de înaltă activitate în cantități cuprinse între 10 g și 1 kg. Deșeuri radioactive de activitate medie în cantitate mai mare de 200 kg	-
Nuclizi ai Neptuniu-237, Americiu-243, Californiu-252	Orice izotopi	-	-	-	Orice cantitate
Orice material nuclear, care conform masei, gradului de iradiere sau conținutului de izotopi nu pot fi atribuiți la categoria I-III sunt atribuiți la categoria IV	Indiferent de compoziția chimică din care fac parte, și de starea lor de agregare	-	-	-	Orice material nuclear, care conform masei, gradului de iradiere sau conținutului de izotopi nu pot fi atribuiți la categoria I-III

A) Plutoniu, cu excepția cazului în care concentrația izotopică a Plutoniului-238 depășește 80%,

B) Materiale neiradiate sau materiale slab iradiate într-un reactor care dau un nivel de radiații egal sau mai mic 1 Gy/h (100 rad./h) la distanța de un metru fără ecran.

C) Cantitățile care nu sunt incluse în Categoria a III-a precum și Uraniul natural/sărăcit și Toriul vor fi protejate conform practicilor gestiunii prudente.

D) Acest nivel de protecție este cel recomandat, dar după evaluarea circumstanțelor specifice, se poate atribui o categorie de protecție diferită.

E) Alți combustibili, care, în virtutea conținutului lor originar de materiale fisionabile, fac parte din Categoria I-a sau a II-a, înainte de iradiere, pot intra în categoria imediat inferioară dacă nivelul de radiații al combustibilului depășește 1 Gy/h (100 rad./h) la distanța de un metru fără ecran.

F) Uraniu natural – Uraniu cu conținut de masă de izotopi de U-238 de 99,28%, cca 0,71% izotopi de U-235 și cca 0,01% de U-234.

G) Uraniu sărăcit - Uraniu cu conținutul de izotopi U- 235 mai mic decât în Uraniu natural.

Anexa nr. 4
la Regulamentul privind
Securitatea fizică în domeniul
activităților nucleare și radiologice

Atribuirea Nivelurile de securitate fizică în dependență de categoria materialelor nucleare de anumite cantități, radioactive
(Nivelul de securitate fizică pentru materiale radioactive, adițional la cerințele expuse în cap.IV-VI, sunt dictate de cerințele înaintate la autorizare)

Categoria materialului			
Confidențialitatea obiectului / Categoria consecințelor acțiunilor nesanționate	Securitate fizică nivel A	Securitate fizică nivel de B	Securitate fizică nivel C
I / secret / I	+		
II / secret / II		+	
III / secret / III			+
IV	Nivelul de securitate fizică este dictat de cerințele necesare obținerii autorizării.		

Anexa nr. 5
la Regulamentul privind
Securitatea fizică în domeniul
activităților nucleare și radiologice

**Categoriile consecințelor acțiunilor nesancționate în raport cu obiectele
supuse securității fizice nucleare**

Categoria consecințelor acțiunilor nesancționate	Dimensiunea consecințelor acțiunilor nesancționate
I	Consecințele acțiunii nesancționate produse pot conduce la acțiuni ale radiației ionizante pe teritorii extinse sau dens populate în afara zonei controlate.
II	Consecințele acțiunii nesancționate produse nu sunt atribuite la categoria I, dar pot conduce la acțiuni de radiații ionizante în afara zonei controlate
III	Consecințele acțiunii nesancționate produse pot conduce la acțiuni de radiații ionizante în afara încăperii sau chiar clădirii, dar în perimetrul zonei controlate.

NOTA INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărîrii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind securitatea fizică în activități nucleare și radiologice

Proiectul Hotărîrii Guvernului este elaborat în scopul realizării prevederilor art.2 lit. e), art. 11, lit. e), art. 20, lit. f), k), l), n), art. 30, alin. (3) art. 35 și art. 37 ale Legii nr. 132 din 08 iunie 2012 privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 229-233, art. 739).

Acest proiect va crea baza normativă necesară aplicării parțiale a prevederilor alin. (12) din preambul, a articolelor 1 (a), (b), 4 (1) (c), 6 (1), (2), (3) din Directiva Consiliului Europei 2009/71/EURATOM din 25 iunie 2009 de instituire a unui cadru comunitar pentru securitatea nucleară a instalațiilor nucleare (publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L172/18 din 02.07.2009), Convenției privind protecția fizică a materialelor nucleare (INFCIRC/274/Rev.1, IAEA, Vienna, 1980), adoptată la Viena la 28 octombrie 1979 la care R. Moldova este parte, Amendamentelor la Convenția privind protecția fizică a materialelor nucleare (GOV/INF/2005/10GC(49)/INF/6, Vienna. 2005), recomandărilor Agenției Internaționale pentru Energie Atomică privind securitatea nucleară a materialelor radioactive și întreprinderilor asociate (IAEA, Nuclear Security Series Nr.14, Vienna, 2014), recomandărilor de securitate nucleară a protecției fizice a materialelor nucleare și întreprinderilor nucleare (INFCIRC1225/Rev.5, IAEA Nuclear Security Series nr.13, Vienna, 2011), Computer Security at Nuclear Facilities (IAEA Nuclear Security Series, Nr.17, IAEA, Vienna, 2012).

Lipsa unei reglementări, care să stabilească nivelele de securitate fizică corespunzătoare, creează în prezent condiții favorabile de sabotaj sau de pierderea controlului asupra materialului nuclear/radioactiv. Materialele nucleare/radioactive asupra cărora se pierde controlul de stat pot cauza prejudicii, prin contaminarea mediului înconjurător sau pot servi ca obiect de contrabandă, într-un final ajungând pe piața neagră a armelor de distrugere în masă, creînd amenințări reale la securitatea statului.

Prin acest regulament, se vor dezvolta proceduri și recomandări, care vor asigura măsuri necesare de securitate fizică a instalațiilor și materialelor nucleare/radioactive, aplicate în raport cu nivelul de amenințare, creșterea responsabilităților titularilor de autorizație față de personalul de pază angajat privind instruirea acestuia, punerea în funcțiune, menținerea și informația referitoare la sistemele de securitate radiologică și nucleară.

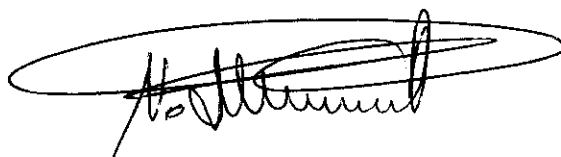
Regulamentul privind securitatea fizică în activități nucleare și radiologice va implementa, conform standardelor internaționale AIEA, nivelurile de securitate în funcție de clasificarea materialului nuclear/radioactiv, riscul potențial pe care îl reprezintă obiectivul nuclear/radiologic și măsurile tehnice și administrative de securitate a materialului nuclear și/sau radioactiv în timpul utilizării, depozitării și transportării.

Prezența unui sistem de securitate fizică și cibernetică în bună funcționare și siguranță este solicitat persoanelor autorizate în domeniul activităților nucleare și/sau radiologice prin condițiile de autorizare.

Instituirea și menținerea sistemului de securitate fizică atrage după sine costuri suplimentare pentru operatori. Cheltuielile estimate pentru realizarea și menținerea sistemului de securitate fizică sunt justificate prin beneficiile în aspectul asigurării securității nucleare și radiologice, prevenirii traficului ilicit cu materiale nucleare/radioactive, protecției persoanelor angajate, populației, bunurilor și mediului împotriva impactului negativ pe care îl pot prezenta obiectivele nucleare/radiologice sau materialul nuclear/radioactiv. Ca soluție, regulamentul conține un șir de recomandări în baza cărora operatorii vor putea elabora instrucțiuni proprii de asigurare a securității fizice fără a apela la serviciile unor experți externi. Operatorii sunt cointeresați pentru instalarea sistemelor de securitate fizică care urmărește și protejarea patrimoniului personal. La momentul actual 70% din obiectivele nucleare/radiologice, în special cele de categoria I sunt asigurate cu un sistem de securitate fizică.

Considerăm că aprobarea și realizarea prevederilor proiectului Regulamentului cu privire la securitatea fizică în activități nucleare și radiologice va ameliora situația din domeniul dat și va crea premise favorabile pentru o activitate nucleară și radiologică sigură și compatibilă cu standardele internaționale.

Ministru

Valeriu MUNTEANU